

ЗАХАРЧЕНКО Андрій,
завідувач науково-дослідної лабораторії публічної безпеки громад Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

АЛФЬОРОВ Сергій,
старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії публічної безпеки громад Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

ЩОДО ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ОРГАНІВ (ПІДРОЗДІЛІВ) НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ З ПИТАНЬ ЕВАКУАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ, МАТЕРІАЛЬНИХ І КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ

Із введенням в Україні воєнного стану через військову агресію Російської Федерації перед органами державної влади та органами місцевого самоврядування постала низка нових викликів, одним з яких є необхідність проведення евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей із зон бойових дій у безпечні райони. Належне вирішення цього завдання значною мірою залежить від стану взаємодії різних органів, задіяних в організації і проведенні евакуації, серед яких важливу роль виконують органи місцевого самоврядування та органи (підрозділи) Національної поліції. Забезпечення злагодженої взаємодії цих органів у вирішенні вищевказаного завдання потребує чіткої правової регламентації. Однак на сьогодні положення законодавства щодо взаємодії між цими органами є недостатньо конкретизованими, що спричиняє на практиці додаткові ускладнення.

Правові аспекти взаємодії органів місцевого самоврядування та органів (підрозділів) Національної поліції раніше розглядалися у працях В.С. Барби, О.С. Дніпрова, М.В. Завального, Є.В. Зозулі та інших представників юридичної науки, але питанням взаємодії цих органів щодо евакуації населення,

матеріальних цінностей дотепер не було приділено достатньої уваги.

Наведене свідчить про актуальність заявленої теми та доцільність її дослідження з метою обґрунтування відповідних пропозицій.

На цей час Планом запровадження та забезпечення заходів здійснення правового режиму воєнного стану в Україні (затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України) передбачено, зокрема, такі заходи, як термінове уточнення складу органів з евакуації, планів евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей, проведення занять із складом евакуаційних органів; проведення евакуації населення, якщо виникає загроза його життю, а також матеріальних і культурних цінностей, якщо виникає загроза їх пошкодження або знищення, відповідно до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України. До кола органів, відповідальних за запровадження зазначених заходів, віднесено органи місцевого самоврядування. Водночас Національну поліцію включено до переліку органів, що залучаються до здійснення цих заходів [1].

На загальнодержавному рівні питання, пов'язані з проведенням евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей (в тому числі під час дії воєнного стану), регламентовано Порядком проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій (затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 р. № 841) [2] та Методикою планування заходів з евакуації (затверджена наказом Міністерства внутрішніх справ України від 10 липня 2017 р. № 579) [3]. Разом з тим зазначені нормативно-правові акти наразі не містять положень щодо взаємодії органів місцевого самоврядування та органів (підрозділів) Національної поліції стосовно організації та проведення евакуації. Більш того, у цих нормативно-правових актах навіть немає згадки про участь органів (підрозділів) Національної поліції у здійсненні заходів, пов'язаних з проведенням евакуації.

Водночас слід відзначити, що вищевказані нормативно-правові акти передбачають створення в органах місцевого самоврядування спеціальних комісій з питань евакуації, що мають відповідати за планування евакуації на відповідному рівні, підготовку населення до здійснення заходів з евакуації,

підготовку органів з евакуації до виконання завдань, здійснення контролю за підготовкою проведення евакуації, приймання і розміщення евакуйованого населення, матеріальних і культурних цінностей. Виконуючи цю вимогу, деякі органи місцевого самоврядування при створенні таких комісій включили до їх складу й представників територіальних підрозділів Національної поліції (за згодою), а також затвердили власні нормативно-правові акти, що регламентують діяльність зазначених комісій. Наприклад, згідно з рішенням виконавчого комітету Сновської міської ради у складі комісії з питань евакуації виокремлено групу охорони публічного порядку і безпеки дорожнього руху, керівником якої призначено поліцейського групи швидкого реагування сектору поліцейської ділянки [4].

Така практика заслуговує схвальної оцінки та відповідає рекомендаціям, підготовленим фахівцями з питань цивільного захисту населення [5]. Проте деякі органи місцевого самоврядування застосовують у своїй діяльності й інші підходи, і не завжди залучають представників поліції до колегіального розгляду питань, пов'язаних з проведенням евакуації [6].

З урахуванням зазначеного, можна дійти висновку про доцільність внесення змін до вищеназваних нормативно-правових актів загальнодержавного рівня з конкретизацією вимог до формування складу колегіальних органів з евакуації, а також визначенням ступеня участі різних державних органів у забезпеченні проведення евакуації. В межах таких змін доцільно унормувати й порядок взаємодії у цих відносинах органів місцевого самоврядування та територіальних органів (підрозділів) Національної поліції, що залучаються до організації та проведення евакуації, в тому числі організують регулювання дорожнього руху на маршрутах евакуації, охорону публічного порядку на збірних та приймальних евакуаційних пунктах, пунктах посадки (висадки) на маршрутах евакуації і в районах (пунктах) розміщення евакуйованого населення.

Враховання наведених пропозицій сприятиме покращенню стану взаємодії органів місцевого самоврядування та органів (підрозділів) Національної поліції з питань евакуації населення, матеріальних і культурних цінностей, і відповідно

– більш ефективному забезпеченню публічної безпеки і порядку під час дії воєнного стану.

Список використаних джерел

1. Питання запровадження та забезпечення здійснення заходів правового режиму воєнного стану в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2022 р. № 181-р. *Офіційний вісник України*. 2022. № 39. Ст. 2109. (Із змінами).

2. Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 р. № 841. *Офіційний вісник України*. 2013. № 92. Ст. 3386. (Із змінами).

3. Про затвердження Методики планування заходів з евакуації: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10 липня 2017 р. № 579. *Офіційний вісник України*. 2017. № 66. Ст. 1967. (Із змінами).

4. Про створення комісії з питань евакуації та спеціалізованих служб цивільного захисту Сновської міської ради: Рішення виконавчого комітету Сновської міської ради від 17 вересня 2021 р. № 117. *Офіційний веб-сайт Сновської міської ради Чернігівської області*. URL: <https://snovmr.gov.ua/pro-stvorennya-komisiyi-z-pytan-evakuatsiyi-ta-spetsializovanyh-sluzhb-tsyvilnogo-zahystu-snovskoyi-miskoyi-rady/>

5. Перші кроки щодо організації цивільного захисту на базовому рівні місцевого самоврядування: серія практичних порадинок / О.Я. Лещенко, С.А. Кудін, В.М. Михайлов, М.В. Андрієнко, В.Ф. Коробкін, Н.М. Романюк, Л.В. Калиненко. За заг. ред. П.Б. Волянського, С.А. Парталіяна. К.: ІДУ НД ЦЗ, 2021. Серія 10. 53 с.

6. Протокол № 5-22 засідання комісії Овруцької міської ради з питань запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру та їх наслідків у Овруцькій ОТГ від 16 червня 2022 р. *Офіційний веб-сайт Овруцької міської ради*. URL: <https://ovruch.in.ua/2022/06/16/protokol-5-22->

zasidannya-komisiyi-ovrutskoyi-miskoyi-rady-z-pytan-zapobigannya-likvidatsiyi-nadzvyhajnyh-sytuatsij-tehnogenogo-i-pryrodno-go-harakteru-ta-yih-naslidkiv-u-ovrutski-j-tg/

КОСТЕЦЬКА Тетяна,
*старший науковий співробітник
Інституту держави і права
ім.В.М.Корецького НАН України, кандидат
юридичних наук, старший науковий
співробітник, доцент*

ДЕЯКІ ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПАРЛАМЕНТУ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЗАГРОЗ

Потреба суттєвого оновлення всіх сфер українського суспільства, вироблення ефективних шляхів, суттєвих форм, методів, якісних механізмів у вирішенні завдань і проблем, зумовлених процесами державотворення, міжнародної інтеграції України, серйозними викликами, небезпеками та загрозами її державності тощо, не втрачає своєї актуальності впродовж вже тривалого періоду.

У довоєнний період, зважаючи на виклики глобалізаційних інформаційних процесів та пов'язані з цим явищем проблеми трансформації політичної влади, визначення зовнішньополітичного вектору розвитку нашої держави у напрямку європейської та євроатлантичної інтеграції, впровадження інституцій демократичної участі громадян у прийнятті рішень, що зачіпають їх інтереси, Україна концептуально визначила стратегічний розвиток електронної демократії. У складних умовах гібридної війни, зокрема, розпочались процеси реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади, серед різних стратегічних завдань яких постало створення ефективною, прозорою, відкритою та гнучкою структури публічної адміністрації із застосуванням новітніх інформаційно-комунікативних технологій (надалі – ІКТ), здатної виробляти і